

MEIRA SKATTUR MEIRA TOLLUR

Yndisorð andstöðuflokkanna er at tveita eftir javnaðarmonnum, at teir undan valinum lovaðu minni skatt og minni toll, men at teir, síðan teir komu til ræðið, ikki hava hildið hesi lyfti.

Eingin javnaðarmaður hevur lovað veljarunum minni skatt ella minni toll; men afturimóti lögdu javnaðarmenn dent á at fáa eina rættvisari skatta- og tollskipan, ið hetta skuldi um byrðurnar hjá teimum minst mentu í samfelagnum.

Galdandi figgarlóg varð lögð fyrri tingið, meðan P. M. Dam, lögmaður var til samráðingar í Keypmannahavn. Hóast hon var uppi einar 22 milj. kr. leikaðu fólkafløks- og tjóðveldismenn óðir, tí hon var nógv ov litil — har tvørðaði peningur til nærum alt, søgdu teir.

Hon varð seinri minkað við einum 4—5 milj. kr. og hetta er peningur, ið javnaðarlandsstýrið hevur spart Føroya fólki í skatti og tolli bert eftir einum ári.

Undir einum hvørjum øðrum landsstýri vildu skatta og tollbyrðurnar verði nærum tvífaldaðar.

TAÐ ER VERUNLEIKI

AT tað ið fólkafløksmenn settu uppskot um at dýrtíðarvígðra minstulónina, og tjóðveldismenn um sama mundu kravdu 1000 kr. í minstulón, søgdu teir á opnum tingfundi:

»AT TEIR HÖVÐU TVEITT UPPSKOTIÐ Á TINGBORÐ TIL STUTTLEIKA«.

EIN DÝRUR BLINDTARMUR.

Sosialu víðurskiptini í USA eru langt í afturhond sammett við Norðanlondini. Sjúkrakassar — ein av okkara størstu sosialu tryggileikum — eru eingir. Um hetta mikla brek nevndi H. C. Hansen, forsætisráðharri ta hann nýliga tósaði við nógur ungfolk um vælferðastatin:

»Eg kann sjálvur tosa vð, um hvønn týðning vælferðastaturin hevur. Tá dóttur mín var í USA, fekk hon blindtarmsbruna. Viðgerðin og upphaldið á sjúkrahúsinum kostaði 820 dollar, og tað er ikki lítið eftir donskum víðurskiptum. Eg hevði eina trygging, ið rakk til at gjalda 200 dollar. Sjúkralón fekk hon onga frá arbeiðsgevaranum. Hesin blindtarmurin kostaði mær 3000 kr. ... Nú kann eg tibatúr greiða hesar útreiðslur fyrri dóttur mína; men hugsi tykkum um hesi víðurskipti vðru vanlig her á landi...«

LÓNARLAGIÐ

Arbeisfólk fáa teirra lón ásetta eftir pristalinum; men kortini eru tey verri fralin enn arbeisfólk í grannalondum, har tey fáa sjúkralón, lón fyrri skelvar heiligidagar, meira frittíðarlón og aðrar sosialar góðar. Óivað vera hesir og aðrir spurningar á lofti, tá farið verður undir nýggjar sáttmálasamráðingar.

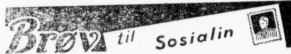
Lærarafólk, ið eru 2 ár í afturhond við teirra lón í mun til dýrtíðina, verða nú at fáa lónarhekkning, sum tó verður framd uttan útreiðslur fyrri landskassan.

Eisini starvsfólk landsins eru í afturhond lónarlaga; men nú er í umbúna at broyta teirra lónarlag, soleiðis at tað kemur í eina legu samsvarandi dýrtíðini.

Fiskimenn hava so gott sum einki oyra vunnid í sáttmálaáðotum seinastu 10 árin. Í mun til dýrtíðina hevur tað lónarlaga gingið aftur á hondina í stórum — og harilí hava teir ráðandi í Fiskimannafelagnum og aðrir skert minstulónina úr 800 niður í 650 kr. um mánaðin.

Í fjør eydnaðist tað javnaðarlandsstýrinum at vinna fiskimonnum 6 pst. frittíðarlón og í umbúna er at bota um minstulónarskipanina.

Vónandi verður tað at eydnast at vinna øllum portum rættvisa lón í mun til dýrtíðina.

Lorkutur atburður.

Nógvir fiskimenn vðru komnir til Havn ar fyrri at fara avstað til Íslands, tá Fiskimannafelagið lýsti Íslandsbann sitt.

Vit kunnu lata ferðakostnaðin og kostn aðin av at gista í Havn í fleiri nætur fara. Teir, sum so lorkut hava borið seg at móti fiskimonnum, gjalda hann kortini ikki.

Felagsleiðslan visti væl, at flestu fiskimenn skuldu fara við ársbyrjan, og tí var tað hennara skylda at greiða allar ivaspurningar í rúmari tíð, so fiskimenn ikki sum nú koma at missa túsindavjs av krónum; men felagsleiðslan hevur sitið hendur í hupp og fer ikki til verka, fyrr enn fiskimenn ganga í Havnargøtum.

Vit og mangir við okkum vilja geva Fiskimannafelagsleiðsluna harðastu á breiðslur fyrri hetta seinføri og fyrri at hava lorkað tíðina burtur til størsta peningatap fyrri allar teir, ið ætla sær í Íslandsvinnu.

3 Íslandsmenn.

Undir kvøðuljómaseindingini nú ein sunnudag leiddi N. J. Arge sendingina, og byrjaði hann við hesum orðum: Kvøðuljómaseindanin skal nú leggjast í fastar rammur, hvør heilsa má ikki vera meir enn 7 orð, hvørki svágarskapur, vinskapur ella brøðurskapur skal fáa okk um at broyta stóðu ella taka ímóti heilsan við uppringingum, uttan frá brimplássum skulu undantøk verða gjord.

Nú fari eg at spyrja, hvør ið er útvarpsstjóri, og hevur útvarpsnevndin einki at siga, skulu teir menn, sum á Bryggjubakka eru, sjálvir avgera, hvat teir skulu siga og gera, hava teir ongar reglur at ganga eftir?

Teir skuldu heldur roynt at lagt eitt meira fjøllbroytt program, tí tað, ið nú verður sent er ógvuliga einstátt.

T. d. kemur alt ov lítið frá Suðuroy, eisini verður alt ov lítið roynt eftir lættum stoffi til undirhald, sum t. d. leygar-kvøðssendingar frá bygðunum, sum vðru í byrjani.

Roynt at gera nakað, áðrenn tit fara at skarva burtur av tí einasta, ið er nakað við, nevniliga tær stuttligu heilsurnar í kvøðuljómaseindingini sunnudag.

Lurtari.

Dagblaðið um lótingsformannin: »...hann hevur tær skurt í einum heysi og skiftir kappan óksl av óksl sum best ber

til.«

»Hovusendamálið okkara í foroyiskum politikki er at reka sambandsmenn úr øllum álitisessum her á landi.«

2 mánaðir seinri høvdu teir valt Kr. Djarhuus til lógmann — í landsins hægsta sess, og so tosa hesir menn um ... at skifta kappan ... óksl av óksl ... sum best ber til.

GULLKORN: »Tað einasta sum hent er, at lótingið hevur endurnýggjað ta lóggávu, sum sambands-fólkafløkslandsstýrið framanundan høvdu framt móti javnaðarflokkinum...«

(Dagblaðið 12. januar)

»Vil De gerne lege med sprællemænd, skal De kun stemme på folkefløkken; men andet end spræl får De ikke ud af de.« (Dimmalætting 1950)

AT í Ítalíu veiða teir á hvørjum ári umleið 15 milj. av smáfuglum, sum um summarið flyta norðureftir — til Norðanlondini, eisini Føroyar. Ymis slog nunnu keypast sum dósamatur.

AT Ellitsgaard-Rasmussen, magistari, sigur, at tað í Grønlandi eru so nógvar kanningar at gera, at tað er nóg mikið av arbeiði til 100 jarðfórðingar í 100 ár.

AT í Sovjetsamveldinum framleiddu teir í fjør 62 milj. tons av mjólk (USA: 57 milj) og 845.000 tons av smøri. Tað er 4 kg uppá fólkið. (USA: 3,7 kg.)

AT í 1950 var einki fjarsýnstól í Danmark, meðan tað í dag — 10 ár seinri — eru 350.000 tilílik tól.

AT heilin er tann líkamslutur, ið fyrst verður fullvaknsins; hetta hendir longu í 6 ára aldrinum.

AT gummitroini vanligar verða tønd hvørt fimta ár fyrri ta mjólkahvítu saftina, ið teir gera gummi av.

AT um sólárhitið t. d. gjordist tvær ferðir so sterkur su mnú, vildi alt liv á jørðini doyð.

At reint, metalliskt radium á fyrsta sinni varð framleitt í 1960.

Mangt og hvat

VIGGO AMPMANN: Útítið fyrri hesum árinum er av tí besta. Vit eru á veg inn í vælferðarstain, men øll mál á sosiala okinum eru ikki loyst. Tað er ein náttúrlig trondh hjá teimum, ið hava avriðið teirra arbeiði her í livinum, fólka- og avlamspensjonistum, eisini at fáa lut í teimum bótta livlíkindunum. Hava vit eisini ráð at hava tað gott, hava vit eisini ráð at gera tað betri fyrri tey, ið ringast eru stódd.

Stórbrandur...

FRAMHALD FRÁ 1. SIÐU

Átroðkandi neyðsynjarmálum fyrri at nýta pening til byggjan av ráðhúsi, og hevur hetta mál tí verið skotið til viks fyrri onnur.

Teir vðkru steinvæggirnir standa; menn innan krevur bygningurin so stórar áðotur, at hann má gerast mest sum av nýggjum.

Ikki kann Havnar býráð lata henda prýðiliga bygning standa sum »ruins»; tað man eingin Havnar borgari hugsa sær, og minst av øllum teir, ið býnum stjórna, so tað er neyvan nakað at ívast í, at nú lagnan vildi tað so, at hann stender fyrri at skula byggjast upp aftur, munnu teir helst fara at kanna eftir líkindunum fyrri at gera hann til ráðhús. Og í tí munnu flest allir borgarar fara at geva teimum støðul.

Sjónleikurin „Vár“

Seinasta sunnudag varð sjónleikurin »Vár« framfórdur fyrri seinastu ferð í Sjónleikarhúsinum. Simun av Skarði, sáli hevur skrivað.

Tað vðru næmingar úr lærarskúlanum, sum fórdi leikin fram, og tað skal beinan vegin verða sagt at teir hesaferð við nógv stórrí hegningi enn áður dugdu at framföra, og tað er ikki minst leikstjóranum, frúnni Bette Rasmussen, lærarinnu at takka fyrri. Hon hevur við miklum dírvi og áhuga stjórna fleiri sjónleikum seinastu árin, sum t. d. Sat Sapienti eftir V. Poulsen, sum aðrir ikki settu seg fóran fyrri at fóra fram og neyvan hevur nakar sjónleikur verið í útvarpinum, sum hon ikk hevur lagt til rættis. Høvdu vit átt fleiri av hennara slag.

Tey leikandi sýndu sum sagt dugnaskap, men ein kann ikki koma uttanum, at Gjáarmaria átti mergin í framfórluni, hon hevur áður spælt í sjónleikum og ikki at gloyma Ólavssokubaretirnir, sum hon hevur sett dóm á. Hini leikandi vðru Josefina Poulsen, Sjørður Poulsen, Elsuba Joensen, Sjørður Nysted, Simun Nónklett, Jóhild Danbjørg og Ámund Berthelsen.

Hesin leikur, ið sýndi hina gomlu samfelagshugsanina mótvægis hini nýggju, eydnaðist væl, og øll tæy luttakandi sýndu, at tey høvdu talentin.

Uttan at siga meira um leikin, vilja vit bert seta eitt ynski fram, og tað er vónandi siggja vit tykkum skjótt aftur á pallinum.

ff.

Bara uppá kvamsvís

So, tað er ikki satt, »Dagblaðið«, at fólkafløkkurin ikki setti uppskotið um dýrtíðarvígðra av minstulón fiskimanna fram »til stuttleika«.

Hevur harra K. Wang gloymt, at allir Føroya lurtarar undir orðaskiftinum um lógmansróðuna, høyrdu fólkafløksmannin Niels Holm Jacobsen í útvarpinum háðandi móti javnaðarmonnum rópa — rópa! —, fólkafløksmenn høvdu bara »til stuttleika« (altso uppá spott) sett fram uppskotið um hekkning av minstulónini!

Vil »Dagblaðið« træta okkum allar lurtarar til lygn? Tað fer ikki at bata!

Men N. H. J. segði jú satt. Hvat høpi er í at seta fram uppskot um útlogu uppá eina millión og so ikki bara hava einki inntøkuuppskot at rinda milliónina við, men haraftrat royna at fella tæy inntøkuuppskot, sum eru frammi.

At sræla sum at vit veljarar eru steinhýttir, skal »Dagblaðið«, K. Wang og »blonsorti« spara sær ómkað við.

Vit hava eisini flokksins forsøgu í mentu.

Lurtari.